

Bevillingen bliver vedtagen, hvad jeg ikke tvivler om. Dette Spørgsmaal har staaet paa Egnens Dagsorden, kan jeg sige, maaske i 20 Aar. Da denne Bane blev anlagt for omtrent 30 Aar siden, blev Stationen anbragt saa uheldigt paa Trods af al sund Fornuft, paa Grund af en enkelt formaaende Mands Indflydelse, og det Forhold har ikke været til at rokke siden, skønt baade min Forgænger og jeg mange Gange have anstrengt os for det her i Tinget. Det er lykkedes nu i Aar, hvad jeg vil sige den højtærede Trafikminister Tak for paa Egnens Vegne. Jeg haaber ikke, at de Krav, der stilles til Befolkningen med Hensyn til Udgifter til Vej-anlæg og Erhvervelse af Arealer, skulle være saa store, at det skal tynde dem.

Det andet Forhold er af lignende Art, men dog af større Interesse, idet det vedrører Hedeboernes Forsyning med Mergel og anden Hjælp til deres Jords Opdyrkning. Til dette Formaal er der i de senere Aaringer foregaaet store Sammenslutninger, som ere blevne mødte med stor Velvillie fra Rigsdagens og Lovgivningsmagts Side; jeg tænker her paa Understøttelsen til Andelsselskabet Alhedens Mergelforsyning og Understøttelse til Anlæg af transportable Mergelspor. Jeg er glad ved, at disse Bevillinger ogsaa ere optagne paa Landbrugsministeriets Budget i Aar og delvis forøgede. Disse Penge kunne neppe anvendes til noget bedre Formaal. I Løbet af forholdsvis kort Tid, 10—20 Aar, vil hele det midtjydske Hedestrøg blive forvandlet, thi det er Mergel, som fremfor alt fattes. Hvor stor Trangen er i den Retning, kan jeg oplyse ved at nævne et Tal: alene i sidste Sommer er der befordret 3,000 Vognladninger Mergel fra Kølsen Mergellejer, som bleve købt for faa Aar siden — vi havde Sagen til Behandling her i Tinget for et Par Aar siden, og jeg skal ikke opholde mig derved. Dette Mergelleje ligger jo Nord for Viborg, og alene derfra har man befordret 3,000 Vognladninger Mergel til Hedeboerne, navnlig ad den ny Viborg—Herning-Bane. Denne Jernbane har haft en overmaade stor Betydning for Hedens Opdyrkning og Egnens Opkomst. I Løbet af faa Aar ville disse Egne være forvandlede fra triste Hedeegne til velbebyggede og velbefolkede Egne, ogsaa de gamle Blicherske Hedeegne, hvad man næsten maa nævne med nogen Vemod. Jeg kan i denne Forbindelse sige, at man i min Hjemegn tænker paa at danne et Selskab til Opkøb af et stort Hedeareal

til Bevarelse sammen med Mindet om Blicher. Det er nemlig paa Tide at gøre det, thi det vil gaa, som H. C. Andersen siger, at om føje Aar staaer Heden som en Kornmark. Jeg takker den højtærede Landbrugsminister for disse Bevillinger, der delvis ere forøgede. Og jeg føjer dertil, at disse Hedeboere med stor Glæde se den højtærede Landbrugsminister paa sin Plads, fordi han selv kender deres Kaar, har delt dem og forstaaer at imødekomme deres Trang.

Efter disse Bemærkninger, som dreje sig om rent lokale Forhold, skal jeg sige et Par Ord om et Par Bevillinger paa Kultusministeriets Budget.

Den ene Bevilling er til de saakaldte Efterskoler eller Fortsættelsesskoler. Denne Post er ogsaa forhøjet, nemlig fra 8,000 til 12,000 Kr., og der er foreslaaet en anden Fordelingsmaade. Jeg vil gerne henvende Opmærksomheden paa disse Skoler, der ere endnu faa i Tal og ere næsten alle knyttede til en bestemt Egn, nemlig det sydlige Jylland. Jeg tror, det er den Vej, man paa Landet skal, hvis man skal udvide den almindelige Folkeskoleundervisning for Børn i 14—16 Aars Alderen. Det skal ikke ske paa Mellemskoler, som man gør det i Købstæder; det kunne vi heldigvis vanskeligt gøre paa Landet, fordi der skal samles saa store Kræfter paa et Sted, at det bliver for kostbart. Derimod kunne vi starte den Slags Skoler, som fortsætte Folkeskolens Undervisning paa en naturlig Maade, ikke med Eksamen-hensyn for Øje, men efter Børnenes Lyst og Trang, og saaledes, at det boglige Arbejde ikke skilles fra det legemlige. Det har stor Betydning i Børnenes Overgangsalder, at de kunne sysselsættes i deres Forældres Bedrift og samtidig faa deres Kundskaber udvidede i den Retning, som Livet kræver, men ikke som Eksamen kræver.

Den anden Bevilling findes paa § 26 og lyder paa 4,000 Kr. til en Kommission, der skal overveje Spørgsmaalet om et nyt Tilsyn for Folkeskolen. Det er et Spørgsmaal, som er meget aktuelt i Skolekredse, og det stunder mod sin Løsning, saaledes at Folkeskolen faar et andet Tilsyn end det kirkelige. Baade indenfor Kirken og Skolen man enig om, at den nuværende Ordning er forældet og trænger til Afløsning. Men man skal være besindig og vel overveje, hvad man gør, inden man etablerer et nyt Tilsyn, som maaske kan blive utaalelige for Skolen end det gamle. Man kan risikere at komme fra Dynen i Halmen, hvis